

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	
ПРИЈАВА	22.10.2013.
ОП. ЈЕД.	
02	2275

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ У ОДГОВАРАЈУЋЕМ САСТАВУ

Научно-стручно веће за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу Одлуком бр. 8/18-01-009/13-031 од 10. 09. 2013. године именовало је Комисију за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурсе за избор наставника у звање доцент или ванредни професор за ужу међународноправну научну област на Правном факултету у Нишу, у саставу: др Родољуб Етински, редовни професор Правног факултета Универзитета у Новом Саду, др Зоран Радивојевић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу, и др Весна Кнежевић-Предић, редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду.

Проучивши достављени конкурсни материјал, Комисија има част да Наставно-научном већу у одговарајућем саставу Правног факултета Универзитета у Нишу поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсе за избор наставника у звање доцент или ванредни професор за ужу међународноправну научну област, објављен у „Службеном гласнику“ Републике Србије бр. 60 од 10. јула 2013. године, пријавио се само један кандидат, и то др Небојша Раичевић, доцент Правног факултета Универзитета у Нишу. Комисија констатује да је пријава поднета благовремено и да садржи све потребне податке и прилоге.

1 ОПШТА И ПРОФЕСИОНАЛНА БИОГРАФИЈА

1. Општи биографски подаци

Небојша Раичевић је рођен 24. августа 1969. године у Стројинцима, општина Брус. Држављанин је Републике Србије са пребивалиштем у Нишу. Поред српског, Небојша Раичевић говори енглески и руски језик.

2. Професионално образовање и усавршавање

Кандидат Раичевић је основну и средњу школу завршио са одличним успехом у Брусу, односно Крушевцу. На Правном факултету Универзитета у Нишу дипломирао је 1995. године, са просечном оценом 9,92. Током студија награђен је од

стране Скупштине града Ниша као најбољи студент треће године. Последипломске студије на смеру за Међународно право на Правном факултету Универзитета у Нишу успешно је окончао 2001. године одбраном магистарске тезе под насловом „Правила о средствима ратовања у савременом међународном хуманитарном праву“. На истом факултету 2008. године одбранио је докторску дисертацију под насловом „Хуманитарна интервенција у међународном јавном праву“ и тиме стекао научни степен доктора правних наука за ужу међународноправну научну област.

Ради стручног усавршавања, кандидат Раичевић је у неколико наврата боравио у иностранству. Као стипендиста холандске владе, 2002. године похађао је летњи курс Међународног јавног права на угледној Хашкој академији за међународно право. Септембра 2004. године на Универзитетском институту за високе међународне студије у Женеви похађао је семинар у организацији Међународног комитета Црвеног крста намењен универзитетским наставницима Међународног хуманитарног права. Исте године боравио је у САД на Државном универзитету Њујорк – Департман за политичке науке у Кортланду и том приликом посетио већи број других америчких универзитета ради упознавања са различитим облицима наставе на њима. Присуствовао је семинарима о активним методама универзитетске наставе у Предеалу (Румунија) и Будви (Црна Гора) 2005. године, који су организовани у оквиру пројекта „Програм подршке високом образовању за регион југоисточне Европе“, као и обуци „Клинички интерактивни наставни методи“ у организацији *Public Interest Law Initiative of the Columbia Law School (PILI)* одржаном 2003. године. Септембра 2012. године, у оквиру TEMPUS пројекта, боравио је на Факултету за право и политичке науке Универзитета Софија Антиполис у Ници (Француска).

3. Професионална каријера

Кандидат Небојша Раичевић је 1996. године засновао радни однос на Правном факултету у Нишу као асистент-приправник за предмет Међународно јавно право. Године 2001. је изабран, а 2005. реизабран у звање асистента за ужу јавно-правну научну област. Децембра 2008. године је изабран у звање доцент за ужу међународноправну научну област на Правном факултету Универзитета у Нишу, и у том звању се и сада налази.

II ПРЕГЛЕД НАУЧНО-СТРУЧНОГ И ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

I. Листа научних и стручних радова

1.1. Радови објављени пре избора у звање доцента

А) Магистарски рад и докторска дисертација

1. Правила о средствима ратовања у савременом међународном хуманитарном праву (магистарски рад), Ниш, 2001, стр. VI + 256; (M72)
2. Хуманитарна интервенција у међународном јавном праву, (докторска дисертација), Ниш, 2008, стр. 502; (M71)

Б) Чланци

1. Мере за имплементацију Конвенције о хемијском оружју, Страни правни живот, бр. 1-3, 2000, стр. 89-106; **(M51)**
2. The History of Prohibition of the Use of Chemical Weapons in International Humanitarian Law, *Facta Universitatis: Law and Politics*, Vol. 1, No. 5, 2001, стр. 613-631; **(M51)**
3. Зоне без нуклеарног оружја, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. XL-XLI, 2000-2001, стр. 235-255; **(M33)**
4. Преглед садржине радова о југословенској кризи и међународном праву који су објављени у домаћим часописима и зборницима од 1990. до 1999. године (коаутор Т. Мишчевић и С. Ђајић), у: М. Петровић-З. Радивојевић (ур.), „Југословенска криза: поуке за међународно право“, (зборник радова са међународног научног скупа), Ниш, 2001, стр. 265-284; **(M33)**
5. Оснивање, организација и надлежност међународних *ad hoc* кривичних трибунала, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. XLII, 2002, стр. 345-370; **(M53)**
6. Заштита људских права у оквиру Организације уједињених нација, Људска права - упутство за употребу, Ниш, 2004, стр. 85-113; **(M45)**
7. Оквирна конвенција за заштиту националних мањина – карактеристике и каталог права, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. XLIV, 2004, стр. 267-286; **(M53)**
8. Стварна надлежност Међународног кривичног суда, Страни правни живот, бр. 1-2/2005, стр. 317-336; **(M51)**
9. Мере које грађани Србије и Црне горе могу очекивати од Европског суда за људска права у случају утврђивања повреде њихових права, у: З. Радивојевић (ур.), „Европски систем заштите људских права: искуства и нови изазови“ (зборник радова са међународног научног скупа), Ниш, 2005, стр. 163-176; **(M33)**
10. Искуства нових чланица ЕУ у процесу хармонизације (коаутор Т. Мишчевић), у: Г. Станковић, „Правни систем Републике Србије – усаглашавање са правом Европске уније“ (зборник радова са међународног научног скупа), Ниш, 2005, стр. 167-179; **(M33)**
11. Употреба нуклеарног оружја и међународно хуманитарно право, Годишњак удружења за међународно право, 2004-2005, стр. 213-236; **(M53)**
12. Заштита мањина у међународном праву (коаутор З. Радивојевић), у: Д. Жунић (ур.), „Права мањина“, Ниш, 2005, стр. 47-78; **(M45)**
13. Заштита мањина у оквиру Савета Европе, Социјална мисао, јул-септембар 2006, (тематски број), стр. 184-202; **(M52)**
14. Међународна заштита особа са менталним поремећајем, (коаутор З. Радивојевић), Темида, Vol. 10, 2007, бр. 3, стр. 11-24; **(M52)**
15. Заштита особа са инвалидитетом у међународном праву, (коаутор З. Радивојевић), *Анали Правног факултета у Београду*, Vol. 40, 2007, бр. 2, стр. 98-115. **(M51)**

В) Прикази књига

1. Европски систем заштите људских права: искуства и нови изазови, Међународни проблеми, Vol. LVII, No. 4/2005, стр. 562-566;
2. Европски систем заштите људских права: искуства и нови изазови, Архив за правне и друштвене науке, Vol. LXV, бр. 1-2/2005, стр. 193-198;
3. The European Human Rights Protection System: the Experience and the New Challenges, Review of International Affairs, Vol. LVI, No. 1119, July-September 2005, pp. 69-71.

Г) Остало

1. Библиографија радова о југословенској кризи и међународном праву који су објављени у домаћим часописима и зборницима од 1990. до 1999. године (коаутор Т. Мишчевић и С. Ђајић), у: М. Петровић-З. Радивојевић (ур.), „Југословенска криза: поуке за међународно право“, (зборник радова са међународног научног скупа), Ниш, 2001, стр. 285-299.

1.2. Радови објављени након избора у звање доцента

А) Монографије

1. Забрањена оружја у међународном праву, Студентски културни центар, Ниш, 2013, стр. 302. (M42)

Б) Чланци

1. Оружана интервенција ради заштите држављана у иностранству, Годишњак Удружења за међународно право, 2007, стр. 165-183; (M52)
2. Кршење људских права као претња међународном миру и безбедности, у: З. Радивојевић (ур.), „Уставне и међународноправне гаранције људских права“ (зборник радова са међународне научне конференције), Ниш, 2008, стр. 45-62; (M33)
3. Доступност тржишта рада Европске уније радницима из централно-источно европских држава чланица, Теме, Vol. XXXIII, 2009, бр. 2, стр. 511-528; (M24)
4. Прелазни споразуми о слободи кретања радника у Уговору о приступању Бугарске и Румуније Европској унији, у: М. Божић- С. Голубовић (ур.), „Култура мира, идентитети и међуетнички односи у Србији и на Балкану у процесу евроинтеграције“ (тематски зборник радова), Ниш, 2009, стр. 161-178; (M44)
5. Правни режим државне помоћи у Европској унији и Светској трговинској организацији, (коаутор П. Цветковић), у: Н. Стојановић-С. Голубовић (ур.): „Право Републике Србије и право Европске уније – стање и перспективе“- свеска II, (зборник радова са међународне научне конференције), Ниш, 2009, стр. 537-569; (M33)
6. Резолуције Савета безбедности и легалност НАТО интервенције у Југославији, Правни живот бр. 13/2009, Том V, (Тематски број – Право и време), стр. 1071-1084; (M51)

7. Проширење Европске уније на Западни Балкан, у: М. Божић- С. Голубовић (ур.), „Култура мира, идентитети и међуетнички односи у Србији и на Балкану у процесу евроинтеграције“ (тематски зборник радова), Ниш, 2010, стр.177-194; **(M44)**
8. Усклађивање права Србије са правом ЕУ у области државне помоћи, у: Д. Димитријевић-Б. Миљуш (ур.), „Хармонизација законодавства Републике Србије са правом Европске уније“ (зборник радова са међународне научне конференције), Београд, 2010, стр. 343-360; **(M33)**
9. Забрана биолошког оружја у међународном хуманитарном праву, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. LVI, 2010, стр. 115-133; **(M52)**
10. Конвенција против транснационалног организованог криминала и њени протоколи, у: П. Димитријевић-М. Костић-С. Кнежевић (ур.), „Трговина људима - правна заштита у међународним и националним оквирима“, Ниш, 2011, стр. 33-48; **(M45)**
11. Међународноправно регулисање заштите животне средине у оружаним сукобима (коаутор З. Радивојевић), у: П. Димитријевић-Н. Стојановић (ур.), „Екологија и право“ (тематски зборник радова са међународне научне конференције), Ниш, 2011, стр. 151-173; **(M33)**
12. Опциони протокол уз Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, у: П. Димитријевић (ур.): Заштита људских и мањинских права у европском правном простору (тематски зборник радова) – књига права, Ниш, 2011, стр. 371-389; **(M44)**
13. Прва конференција за ревизију Статута Међународног кривичног суда, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. 58, 2011, стр. 155-176; **(M52)**
14. Међународни надзор над поштовањем Конвенције о хемијском оружју, Правни живот, Vol. 61, 2012, бр. 3-4, стр. 35-50; **(M51)**
15. Лисабонски уговор и надлежност Суда правде Европске уније у области слободе, безбедности и правде, у: Д. Димитријевић-Б. Миљуш (ур.), „Хармонизација законодавства Републике Србије са правом Европске уније“ (зборник радова са међународне научне конференције), Београд, 2012, стр. 100-116; **(M33)**
16. Заштита новинара у међународном праву, (коаутор З. Радивојевић), Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. 61, 2012, (тематски број са међународне научне конференције „Медији и људска права“, стр. 105-129; **(M52)**
17. Ограничење употребе запалјивог оружја у оружаним сукобима, Зборник радова Правног факултета у Нишу: тематски број - Заштита људских и мањинских права у европском правном простору, Vol. 62, 2012, стр. 301-320; **(M52)**
18. Примена међународног еколошког права у оружаним сукобима, (коаутор З. Радивојевић), Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, Vol. 46, 2012, бр. 1, стр. 39-62; **(M51)**
19. Статус копнених мина у међународном хуманитарном праву, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. 63, 2012, стр. 187-207; **(M52)**
20. Заштита животне средине у међународном хуманитарном праву, (коаутор З. Радивојевић), Годишњак Факултета политичких наука, Vol. 6, 2012, бр. 7, стр. 123-143; **(M51)**
21. Статус морских мина у међународном хуманитарном праву, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. 64, 2013, стр. 159-178; **(M51)**

В) Лексикографске одреднице:

1. Лексикографске одреднице (12 одредница): „Чланство у европској унији“ (стр. 61-63); „Дипломатски представници“ (стр. 79-80); „Европска конвенција о људским правима“ (стр. 106-107); „Хуманитарна интервенција“ (стр. 143-144); „Конзули“ (стр. 219-221); „Лисабонски уговор“ (стр. 263-265); „Међународни кривични судови“ (стр. 287-288); „Општа декларација о људским правима“ (стр. 353-354); „Пактови о људским правима“ (стр. 370-372); „Право међународних уговора“ (стр. 449-450); „Принцип примата права Европске уније“ (стр. 489-490); „Суд правде Европске уније“ (стр. 579-581); у: Српско-албански правни лексикон, (ур. Н. Петрушић), Београд, 2010; (М46)

2. Приказ радова објављених након избора у звање доцента

1. Забрањена оружја у међународном праву, Студентски културни центар, Ниш, 2013, стр. 302, (М42);

Монографија „Забрањена оружја у међународном праву“ представља најзначајнији рад кандидата након избора у звање доцента. Предмет анализе у монографији су различите забране и ограничења у погледу одређених врста оружја наметнуте бројним међународним уговорима. Резултат истраживања аутора је изложен на укупно 302 стране компјутерски обрађеног текста Б-5 формата. Као последица коришћења великог броја библиографских јединица и међународних докумената, монографија садржи 1062 напомене, о чега је 16 ауторереференци.

Монографија „Забрањена оружја у међународном праву“, поред увода, обухвата шест делова, заједно са закључком и пописом коришћене литературе и документације.

У уводу (стр. 13-17) аутор најпре износи историјске разлоге увођења бројних ограничења у вођењу оружаног сукоба, посебно се задржавајући на ограничењима која се односе на употребу појединих оружја. Након тога следи појашњење појединих термина употребљених у раду, а потом се износе циљеви истраживања. На крају уводног дела дата је структура монографије са кратким појашњењем сваког њеног дела.

Први део монографије, који носи наслов „Основна начела међународног хуманитарног права и употреба оружја“ (стр. 19-35), садржи приказ неколико темељних начела међународног хуманитарног права (МХП) и указује на њихов значај за ограничење и забрану појединих оружја. Том приликом анализирано је начело разликовања, начело забране наношења сувишних повреда или непотребних патњи, начело заштите животне средине и начело хуманости и захтеви јавне савести.

Начело разликовања представља негацију тоталног рата и од страна у сукобу захтева да увек праве разлику између бораца и цивила, односно војних и цивилних објеката. Предмет напада могу бити само борци и војни објекти, док цивили и цивилни објекти уживају заштиту све док не узму директно учешће у непријатељствима, односно док не буду употребљени у војне сврхе. За разлику од начела разликовања које штити цивили, начело забране наношења сувишних повреда или непотребних патњи штити борце. Њиме се забрањују оне повреде и патње бораца које нису оправдане војном потребом. У последње време, као резултат развоја и јачања еколошке свести, МХП све већу пажњу посвећује заштити животне средине у оружаном сукобима. Најважнија правила те врсте садржана су у Допунском протоколу I и у ENMOD конвенцији из 1977. године, али се због високог степена

њихове апстрактности могу окарактерисати само као начела МХП чији је обичајни карактер још увек споран. Поред усклађености са три напред наведена начела МХП, аутор сугерише да треба испитати и да ли оружје које се жели употребити одговара начелу хуманости и захтевима јавне савести, онако како је то стипулисано у чувеној Мартенсовој клаузули, садржаној у већем броју међународних уговора.

Не спорећи значај сваког од ових начела МХП, аутор закључује да она, ипак, нису од већег практичног значаја у ограничењу примене оружја у рату. По његовом мишљењу, много је извесније да неко оружје неће бити употребљено уколико постоји његова изричита уговорна забрана, него када се она заснива само на неком начелу МХП.

Други део монографије (стр. 37-83) посвећен је у целости забрани хемијског оружја. У првом поглављу тог дела даје се појам хемијског оружја и износе његове основне карактеристике. Пре тога, дато је ближе објашњење неких термина који су у тесној вези са појмом хемијског оружја, као што су отрови, бојни отрови, хемијски агенси и загушљиви и отровни гасови. Код дефинисања хемијског оружја, аутор се приклонио његовом одређењу које је садржано у Конвенцији о хемијском оружју из 1993. године, што је сасвим исправан приступ, с обзиром на готово општу прихватљивост те дефиниције како у доктрини, тако и од стране држава. У другом поглављу овог дела наведени су случајеви употребе хемијског оружја и анализиран његов статус пре усвајања Конвенције о хемијском оружју. Систематизација тог поглавља базирана је на три периода, при чему су за сваки период наведени примери употребе хемијског оружја, уз приказ релевантних међународних правила која су у то време била на снази и указивање на њихове слабости и недостатке. Треће, најобимније поглавље овог дела, посвећено је Конвенцији о хемијском оружју, која на свеобухватан начин регулише забрану хемијског оружја. Пре анализе самих одредби Конвенције, аутор приказује историјат преговора за њено усвајање, што умногоме доприниси каснијем разумевању неких решења садржаних у том уговору. Највише простора посвећено је обавезама у погледу хемијског оружја, али су и остале обавезе приказане на одговарајући начин. Права држава из Конвенције анализирана су на начин који чини јасним шта држава може захтевати од других уговорница и Организације за забрану хемијског оружја. Посебна пажња посвећена је мерама за имплементацију Конвенције, које је аутор исправно сврстао на мере на међународном и националном плану.

Забрана биолошког оружја предмет је анализе у трећем делу монографије (стр. 85-109). Распоред грађе у овом делу сличан је претходној систематизацији, па се најпре даје појам биолошког оружја и његове основне карактеристике, потом се наводе случајеви употребе и статус биолошког оружја пре усвајања Конвенције о биолошком оружју, да би на крају пажња била усмерена на саму Конвенцију о биолошком оружју из 1972. године. Одређујући појам биолошког оружја, аутор се у првом одељку није задржао само на дефиницији тог оружја, већ је дао објашњење неких сродних термина, као што су биолошки и бактериолошки агенси. У другом одељку приказани су случајеви употребе биолошког оружја и правна ограничења његове употребе, кроз три етапе периода као што је то учињено у другом делу монографије. Посебна пажња посвећена је Женевском протоколу из 1925. године који по први пут садржи изричиту уговорну забрану биолошког оружја. На крају овог одељка аутор приказује малобројне случајеве употребе биолошког оружја у Другом светском рату и периоду након њега, указујући истовремено на практичне проблеме у примени Женевског протокола. У трећем одељку анализирана је Конвенција о забрани развоја, производње и стварања залиха бактериолошког (биолошког) и токсичног оружја и о њиховом уништавању из 1972. године. Најпре је дат кратак пресек преговора за усвајање Конвенције, а потом је одређен и њен материјални домаћај. Из сасвим разумљивих разлога највише простора посвећено је

обавезама и правима држава уговорница у погледу биолошког и токсичног оружја. На самом крају разматране су међународне и националне мере за имплементацију Конвенције, уз њихово критичко преиспитивање и приказ свих покушаја држава да те мере учине ефикаснијим.

Четврти део монографије (стр. 111-160), посвећен забранама и ограничењима у погледу нуклеарног оружја, обухвата четири одељка. У првом се даје појам нуклеарног оружја и његове основне карактеристике, да би се у другом размотрела легалност употребе нуклеарног оружја са становишта међународног права. Том приликом, сасвим оправдано, главна пажња се усмерава на правила МХП, и то како она уговорна, тако и она која егзистирају у форми обичајног права. Аутор се не задржава само на терену МХП, већ анализира легалност употребе нуклеарног оружја и са становишта других релевантних грана међународног права – еколошког права и права људских права. На основу тога аутор закључује да је у највећем броју случајева употреба нуклеарног оружја противна правилима међународног права, али да, ипак, постоје неке ситуације, у којима његова употреба не би била нелегална. Због тога, сматра аутор, треба усвојити међународни уговор који ће изричито и у потпуности забранити употребу нуклеарног оружја, уз истовремену забрану његове даље производње, као и обавезу надзираног уништавања постојећих залиха нуклеарног оружја, као што је то учињено код осталих врста оружја за масовно уништавање. У трећем одељку пажња је посвећена забрани ширења нуклеарног оружја и забрани нуклеарних експеримената. Када је у питању прва забрана, подробно је анализиран Уговор о забрани ширења нуклеарног оружја из 1968. године и јасно су представљене обавезе нуклеарних сила и обавезе свих осталих држава садржане у том уговору. Што се тиче друге забране, најпре је размотрена делимична, а потом и потпуна забрана нуклеарних експеримената, при чему је нарочита пажња посвећена Уговору о свеобухватној забрани нуклеарних експеримената из 1996. године. У последњем, четвртном одељку предмет разматрања су зоне и просторства из којих је искључено нуклеарно оружје.

Пети, најобимнији део рада (стр. 161-262), посвећен је забранама и ограничењима конвенционалног (класичног) оружја, састоји се, такође, из четири одељка. Слично као и код осталих врста оружја, у првом одељку се даје појам конвенционалног оружја и износи његове основне карактеристике. Други одељак се односи на забране и ограничења у погледу мина. Највећи његов део посвећен је копненим минама, и у оквиру њега анализирани су: Протокол II уз Конвенцију и конвенционалном оружју из 1980. године, Ревидирани протокол II из 1996. године, и наравно, Конвенција о забрани употребе, складиштења, производње и промета антиперсоналних мина и о њиховом уништавању из 1997. године. Аутор је успео да велики број правила садржаних у овим уговорима представи на јасан начин и укаже на њихове недостатке и проблеме који се могу јавити приликом примене тих правила. Поред копнених мина, размотрена су и ограничења која се односе на мине изненађења као специфично средство ратовања, а дужна пажња посвећена је режиму употребе морских мина како у оружаним сукобима, тако и у доба мира. У трећем одељку се анализира статус касетне муниције у међународном праву. Пре анализе релевантних позитивно-правних правила, аутор је на врло разумљив начин представио основне карактеристике касетне муниције, као и војне и хуманитарне аспекте њене употребе. Због очигледне неселективности и велике непрецизности, у међународној заједници су уложени значајни напори да се уведе апсолутна забрана касетне муниције. Ти напори су уродили плодом 2008. године када је усвојена Конвенција о касетној муницији. Након кратког прегледа преговора за усвајање Конвенције, аутор прелази на анализу њених материјалних правила (дефиниција касетне муниције, обавезе држава уговорница, однос држава уговорница са државама неугговорницама и међународна помоћ и сарадња). Забране и ограничења употребе

осталих конвенционалних оружја предмет су разматрања у четвртном одељку. У овом одељку изложене су забране и ограничења која се тичу одређених пројектила (експлозивни и запаљиви пројектили, дум-дум меци, оружја са фрагментима који се не могу открити рентген зрацима и торпеда), запаљивог оружја, ласерског ослепљујућег оружја и муниције са осиромашеним уранијумом. На овом месту су анализирана и међународна правила која регулишу поступање са експлозивним остацима рата, пре свега правила садржана у Протоколу V усвојеном уз Конвенцију о конвенционалном оружју.

У последњем делу рада (стр. 263-271) разматрају се међународноправне обавезе државе у односу на нова оружја која оне намеравају да уврсте у своје војне арсенале. Након кратког подсећања на обавезе те врсте из Петроградске декларације која је усвојена 1868. године, аутор посебну пажњу посвећује чл. 36 Допунског протокола I уз Женевске конвенције из 1977. године. С обзиром да поменути члан не прецизира све аспекте обавеза држава у погледу нових оружја, аутор указује на нека важна спорна питања и покушава да пружи одговоре на њих. Најзначајнија међу тим питањима су ко треба да оцењује усклађеност новог оружја са међународним правом, која оружја и када подлежу оцени, и које све прописе приликом те оцене треба узети у обзир.

У закључним разматрањима (стр. 273-278) аутор сумира резултате истраживања приликом анализе међународноправног статуса појединих врста оружја, уз изношење неких општих запажања која се односе на све врсте оружја.

На самом крају монографије дат је списак коришћене литературе који садржи 288 библиографских јединица (од чега претежан део чини страна литература) и попис 135 међународних докумената које је аутор анализирао приликом свог истраживања.

Монографија „Забрањена оружја у међународном праву“ је посвећена важном питању међународног хуманитарног права, које је стално актуелно, а чији значај надилази границе ове гране права и дотиче међународно кривично право и међународно јавно право уопште. Избор теме показује и потврђује перманентну тежњу аутора да се бави актуелним питањима међународног права поводом којих још увек нема јасних теоријских ставова. Она је резултат вишегодишњег рада аутора, који је успео да на једном месту сакупи и успешно анализира импозантну грађу, како позитивно-правну, тако и доктринарну. Књига је написана лепим књижевним језиком и разумљивим стилем, уз одговарајући садржински, научни и стручни ниво обраде теме. Овако конципирана монографија представља целовито истраживање које даје јасну слику о статусу појединих врста оружја у међународном праву. Треба рећи да је у питању први свеобухватни рад у Србији, па и на простору бивше СФРЈ, који се бави проблематиком забране оружја у међународном праву, што додатно доприноси теоријском и практичном значају ове монографије.

2. Оружана интервенција ради заштите држављана у иностранству, Годишњак Удружења за међународно право, 2007, стр. 165-183; (M52)

Аутор се у овом раду бави једним од најконтроверзнијих облика употребе оружане силе у међународном праву. Код те интервенције држава једнострано прибегава употреби оружане силе како би спасила своје држављане изложене опасности у некој страни држави. Пошто се ради о употреби силе за коју не постоји пристанак територијалне државе, нити одобрење надлежних органа Уједињених нација, поставља се питање да ли је таква интервенција легална, или, пак, представља кршење међународног права. После анализе различитих основа које наводе поборници права на интервенцију, аутор закључује да се тешко могу прихватити

таква оправдања, посебно имајући у виду постојање когентне норме која забрањује употребу силе у међународним односима.

3. *Кршење људских права као претња међународном миру и безбедности*, у: З. Радивојевић (ур.), „Уставне и међународноправне гаранције људских права“ (зборник радова са међународне научне конференције), Ниш, 2008, стр. 45-62; (M33)

У овом раду разматра се питање да ли кршење људских права у некој држави може бити основ да Савет безбедности такво стање прогласи претњом миру, нарушавањем мира или агресијом и сходно томе одобри принудне мере. Језичким тумачењем чл. 39 Повеље и њеног контекста, као и анализом праксе након Другог светског рата аутор долази до закључка да Савет безбедности има право да масовно и озбиљно кршење људских права прогласи претњом међународном миру и предузме одговарајућу акцију. Међутим, како исправно примећује, Савет безбедности том приликом нема потпуну дискрецију, већ је дужан да поштује релевантне одредбе међународног права, а нарочито обичајна правила која се односе на *ius ad bellum*, укључујући принципи неопходности и пропорционалности. Расправу аутор завршава освртом на праксу која показује да тај орган континуирано проширује традиционално поимање „претње међународном миру“ и све чешће под тај појам подводи кршење људских права, што је нарочито приметно након окончања хладног рата.

4. *Доступност тржишта рада Европске уније радницима из централно-источно европских држава чланица*, *Теме*, Vol. XXXIII, 2009, бр. 2, стр. 511-528; (M24)

Предмет анализе у овом раду су ограничења кретања радника садржана у уговорима о приступању ЕУ које су закључиле државе из Средње и Источне Европе током 2003. и 2005. године. Пошто констатује да су прелазни споразуми код оба проширења идентични, аутор детаљно анализира допуштена ограничења и том приликом указује да су у прве две године након приступања старе државе чланице имале дискреционо право да одлуче да ли ће и на који начин одступити од комунитарних правила о слободном кретању радника. Користећи се тим овлашћењем, оне су различито поступиле, почевши од потпуног отварања тржишта рада, па све до ограничења запошљавања путем радних дозвола. Прелазни аранжмани требало је да се окончају након пет година, с тим што је постојала могућност да старе чланице затраже од Комисије ЕУ да им и наредне две године допусти да наставе са применом рестриктивних мера, али само под условом да постоје озбиљни поремећаји на њиховом тржишту рада. На крају рада анализирана су правила која допуштају новим чланицама ЕУ да примене реципрочне мере и ограниче приступ свом тржишту рада радницима из старих држава чланица.

5. *Прелазни споразуми о слободи кретања радника у Уговору о приступању Бугарске и Румуније Европској унији*, у: М. Божих- С. Голубовић (ур.), „Култура мира, идентитети и међуетнички односи у Србији и на Балкану у процесу евроинтеграције“ (тематски зборник радова), Ниш, 2009, стр. 161-178; (M44)

У овом чланку аутор наставља проучавање ограничења слободе кретања радника садржана у прелазним споразумима уговора о приступању нових чланица Европској унији, али се сада ограничава само на уговоре Бугарске и Румуније. Ради заштите старих држава чланица, прелазним споразумима се допушта одступање од

Регулативе бр. 1612/68 која гарантује слободно кретање радника унутар ЕУ чиме су оне добиле могућност да ограниче запошљавање бугарских и румунских радника на својим тржиштима рада. Полазећи од природе прелазних споразума, аутор наглашава да су та ограничења могла трајати најдуже до краја 2013. године. Старе чланице су различито искористиле могућност ограничења слободе кретања за радника из две новопримљене чланице, почевши од потпуног отварања тржишта рада, па до ограничења запошљавања путем радних дозвола.

6. *Правни режим државне помоћи у Европској унији и Светској трговинској организацији, (коаутор П. Цветковић), у: Н. Стојановић-С. Голубовић (ур.): „Право Републике Србије и право Европске уније – стање и перспективе“ - свеска II, (зборник радова са међународне научне конференције), Ниш, 2009, стр. 537-569; (M33)*

Полазећи од става да је државна помоћ у начелу неспојива са заједничким тржиштем, те да је њена контрола неопходан гарант истинске конкуренције и слободе трговине; аутори у овом раду најпре анализирају правила која важе у Европској унији. Том приликом констатују да је контрола заснована на систему *ex ante* одобравања, на основу којег се од држава чланица захтева да обавесте Комисију о сваком плану давања државне помоћи, при чему им није допуштено да такву помоћ дају пре него што добију одобрење Комисије. Прелазећи на правила о државној помоћи унутар СТО садржана у Споразуму о субвенцијама и компензаторним мерама, они указују да ова организација не забрањује субвенције, већ дефинише услове под којима се сматра да су оне недозвољене. Поред тога, у систему СТО не постоји *ex ante* контрола *contra legem* субвенција, већ је она увек *ex post* природе.

7. *Резолуције Савета безбедности и легалност НАТО интервенције у Југославији, Правни живот бр. 13/2009, Том V, (Тематски број – Право и време), стр. 1071-1084; (M51)*

Анализирајући различите резолуције које је Савет безбедности доносио пре и током НАТО интервенције у СР Југославији из 1999. године, аутор у овом раду одбацује широко тумачење које у њима налази имплицитно одобрење за ову интервенцију, будући да је Савет безбедности принудне мере против неке државе увек одобравао на експлицитан и јасан начин. По његовом мишљењу, још се опаснијим може сматрати покушај да се гласање у марту 1999. године против предлога резолуције о осуди НАТО бомбардовања протумачи као сагласност Савета безбедности, јер неосуђивање није исто што и одобрење. Кад је у питању резолуција 1244, усвојена по окончању бомбардовања СР Југославије, став је аутора да се она не може тумачити као ретроактивно одобрење НАТО акције, пошто према Повељи УН, одобрење Савета безбедности мора бити дато пре, а не након акције. У противном, може се створити хаотична ситуација у којој ће прибегавање сили бити правдано очекиваним ретроактивним одобрењем од стране Савета безбедности.

8. *Проширење Европске уније на Западни Балкан, у: М. Божић- С. Голубовић (ур.), „Култура мира, идентитети и међуетнички односи у Србији и на Балкану у процесу евроинтеграције“ (тематски зборник радова), Ниш, 2010, стр.177-194; (M44)*

У овом раду аутор констатује да је стратегија проширења ЕУ на Западни Балкан, заснована на Завршној декларацији са самита у Загребу (2000) и Солунској агенди (2003) специфична у односу на сва претходна проширења. Као њене основне карактеристике он наводи: условљавање, инсистирање на регионалној сарадњи,

индивидуални приступ свакој држави, узимање у обзир интеграционог капацитета ЕУ и уважавање домаћег јавног мњења. Узимајући у обзир политичку, економску и социјалну ситуацију у државама овог региона, ЕУ је за њихово приступање развила посебан процес стабилизације и придруживања. Основни инструменти тог процеса су Споразум о стабилизацији и придруживању и европско партнерство, уз стални надзор и извештавање Европске комисије.

9. *Усклађивање права Србије са правом ЕУ у области државне помоћи, у: Д. Димитријевић-Б. Миљуш (ур.), „Хармонизација законодавства Републике Србије са правом Европске уније“ (зборник радова са међународне научне конференције), Београд, 2010, стр. 343-360; (М33)*

Пошто је на сумаран начин анализирао правила која регулишу државну помоћ у ЕУ, аутор је детаљно представио законска решења која важе у нашој држави. Том приликом он указује да, без обзира што Србија не подлеже систему контроле који је наметнут државама чланицама, Споразум о стабилизацији и придруживању и Прелазни трговински споразум нашој држави намећу одређене обавезе у области државне помоћи. Како би извршила преузете обавезе, Србија је донела Закон о контроли државне помоћи и пратеће подзаконске акте. Надзор у нашој држави врши независна Комисија за контролу државне помоћи, коју именује Влада. Према процедури *ex ante* контроле, давалац државне помоћи има обавезу да поднесе пријаву и све док Комисија не донесе одлуку он не може дати пријављену помоћ. Комисија, такође, може вршити и *ex post* контролу уколико посумња да је државна помоћ дата или се користи противно правилима.

10. *Забрана биолошког оружја у међународном хуманитарном праву, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. LVI, 2010, стр. 115-133; (М52)*

Предмет пажње аутора у овом раду је забрана биолошког оружја, као једне врсте средстава за масовно уништавање чије се дејство заснива на биолошким агенсима растућим посебним средствима (живим и неживим) у циљу изазивања заразних болести код људи, животиња или биљака. Након изношења слабости Женевског протокола из 1925. године и анализе материјалних одредаба Конвенције о биолошком оружју од 1972. године и њених имплементационих мера, аутор закључује да је створен добар правни оквир за потпуну елиминацију биолошког оружја. Међутим, истовремено он указује да слабост ове Конвенције представља одсуство поузданог механизма међународног надзора над поштовањем преузетих обавеза, што још увек није отклоњено и поред различитих покушаја да се то учини.

11. *Конвенција против транснационалног организованог криминала и њени протоколи, у: П. Димитријевић-М. Костић-С. Кнежевић (ур.), „Трговина људима - правна заштита у међународним и националним оквирима“, Ниш, 2011, стр. 33-48; (М45)*

У средишту интересовања аутора у овом раду су три међународна уговора која чине срж међународноправног оквира за борбу против трговине људима. Међу њима је најважнија Конвенција Уједињених нација против транснационалног организованог криминала која обавезује државе уговорнице да, уколико то већ нису учиниле, у своје законодавство унесу неколико кривичних дела (учешће у организованој криминалној групи, прање новца, корупцију и ометање правде). Поред тога, она садржи и одређене кривично-процесне одредбе које се тичу екстрадиције, међународне правне помоћи, конфискације имовине, заштите сведока, које треба да допринесу што успешнијој борби против организованог криминала. Од значаја су и

два протокола усвојена уз ову Конвенцију: Протокол о спречавању, сузбијању и кажњавању трговине људима, нарочито женама и децом и Протокол против кријумчарења миграната копном, морем и ваздухом.

12. Међународноправно регулисање заштите животне средине у оружаним сукобима (коаутор З. Радивојевић), у: П. Димитријевић-Н. Стојановић (ур.), „Екологија и право“ (тематски зборник радова са међународне научне конференције), Ниш, 2011, стр. 151-173; (M33)

Пошто на почетку рада констатују да је међународна заједница тек последњих неколико деценија, нарочито након Вејетнамског рата, усмерила пажњу на еколошка оштећења проузрокована оружаним сукобима, аутори указују да у досадашњим међународним уговорима заштита животне средине у рату никад није била приоритетан проблем. Након тога, они прелазе на анализу еколошких правила садржаних у МХП, и то како оних која директно штите животну средину, тако и оних правила која то чине на индиректан начин. Када је у питању међународно еколошко право, аутори истичу да ту ситуација нија сасвим јасна. Код међународних еколошких уговора, као најважнијег извора ове гране права, поставља се питање њихове примене током оружаног сукоба, док обичајно и меко еколошко право садрже нека правила од значаја за заштиту животне средине у оружаним сукобима која не могу надоместити празнине уговорног права.

13. Опциони протокол уз Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, у: П. Димитријевић (ур.): Заштита људских и мањинских права у европском правном простору (тематски зборник радова) – књига права, Ниш, 2011, стр. 371-389; (M44)

Наводећи разлоге који су довели до усвајања Опционог протокола, аутор подсећа да је Пакт о економским, социјалним и културним правима као једини облик контроле поштовања зајемчених права предвидео подношење извештаја држава уговорница. Почетком 90-тих година прошлог века јавила се иницијатива за усвајање посебног протокола којим би се ојачала контрола над поштовањем економских, социјалних и културних права. Опциони протокол, који је Генерална скупштина усвојила 10. децембра 2008. године, уводи три нова облика контроле поштовања права из Пакта: индивидуалне представке, међудржавна саопштења и истраге у случају тешког или систематског кршења права. Поред тога, због специфичности економских, социјалних и културних права, Опциони протокол регулише и међународну помоћ и сарадњу која треба да допринесе што бољој имплементацији ових права.

14. Прва конференција за ревизију Статута Међународног кривичног суда, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. 58, 2011, стр. 155-176; (M52)

Аутор у овом раду детаљно разматра амандмане поднете на Ревизионој конференцији која је одржана у Кампали је 2010. године и даје кратак осврт на оцену досадашњег рада Међународног кривичног суда. Износећи своје виђење усвојених измена, он сматра да амандмани о агресији свакако представљају побољшање Римског статута, јер доносе уговорну дефиницију агресије, али критикује прихваћено решење као превише уско. Код утврђивања надлежности Суда, његово је мишљење да усвојени чл. 15bis одступа од општег правила из чл. 12 Статута, искључујући из надлежности Суда акте агресије извршене од стране неуговорница, чак и када се као жртва појављује држава уговорница. Када је у питању однос Суда и Савета

безбедности, аутор сматра да амандмани садрже задовољавајућа решења, уз напомену да и у погледу злочина агресије важи лимитирајућа одредба из чл. 16 Статута која представља недопустиво мешање политике у право, допуштајући Савету безбедности да без ограничења одлаже истрагу или кривично гоњење.

15. Међународни надзор над поштовањем Конвенције о хемијском оружју, Правни живот, Vol. 61, 2012, бр. 3-4, стр. 35-50; (M51)

Предмет истраживања у овом раду су две врсте верификационих мера које спроводи Организација за забрану хемијског оружја: разматрање декларација о хемијском оружју које подносе државе и редовне и специјалне инспекције на лицу места. Аутор налази да је приликом конципирања оваквог надзорног механизма, поред тежње за што потпунијом контролом држава уговорница, вођено рачуна и о очувању њихових интереса, пре свега заштити тајности података који су од значаја за хемијску индустрију. Да је у вагању тих супростављених интереса нађена добра мера потврђује чињеница да је изван режима установљеног Конвенцијом остало свега седам држава, као и то што је овако конципиран надзорни механизам дао опипљиве резултате у пракси.

16. Лисабонски уговор и надлежност Суда правде Европске уније у области слободе, безбедности и правде, у: Д. Димитријевић-Б. Миљун (ур.), „Хармонизација законодавства Републике Србије са правом Европске уније“ (зборник радова са међународне научне конференције), Београд, 2012, стр. 100-116; (M33)

У овом раду аутор анализира најважније промене у надлежности Суда правде Европске уније у области слободе, безбедности и правде које доноси Лисабонски уговор. Пре анализе нових одредаба, он даје основне напомене о настанку и садржини области слободе, безбедности и правде и указује да пре усвајања Лисабонског уговора Суд није имао потпуну надлежност у овој области. Укидањем стубовске структуре ЕУ, Лисабонски уговор јединствено уређује целокупну област слободе, безбедности и правде, сврставајући је у наслов V, трећег дела Уговора о функционисању Европске уније. Ова област је сада у потпуности предмет опште контроле од стране Суда, осим ограничења садржаног у чл. 276 које се тиче мера за одржавање јавног реда и очувања унутрашње безбедности. Осим тога, Протокол о прелазним одредбама привремено задржава на снази неке старе ограничавајуће одредбе о надлежности Суда у погледу аката Уније у области полицијске и правосудне сарадње у кривичним стварима.

17. Заштита новинара у међународном праву, (коаутор З. Радивојевић), Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. 61, 2012, (тематски број са међународне научне конференције „Медији и људска права“, стр. 105-129; (M52)

У првом делу овог рада представљене су активности усмерене на усвајање посебног међународног уговора о заштити новинара, при чему аутори са жаљењем констатују да ниједна од тих иницијатива није реализована због неспремности држава да прихвате међународне обавезе те врсте. Након тога, анализирају се људска права зајемчена међународним уговорима од значаја за заштиту новинара, као што су право на живот, забрана тортуре, забрана незаконитог лишења слободе, слобода кретања и слобода изражавања. У трећем делу рада истражује се заштита новинара у МХП. Упркос бројним опасностима и појачаним ризицима којима су изложени за

време оружаних сукоба, норме посвећене овим лицима веома су малобројне и углавном ограничене на регулисање одређених категорија новинара који су ангажовани у оружаним сукобима. Кад је у питању сама заштита, новинари не уживају посебан третман, већ се штите тако што им је признат статус цивила или се, пак у појединим ситуацијама изједначавају са другим категоријама заштићених лица у МХП.

18. Ограничење употребе запаљивог оружја у оружаним сукобима, Зборник радова Правног факултета у Нишу: тематски број - Заштита људских и мањинских права у европском правном простору, Vol. 62, 2012, стр. 301-320; (M52)

Пошто је одредио појам запаљивог оружја и изложио његове основне карактеристике, аутор у овом раду анализира статус тог оружја у међународном праву. При томе, прво испитује правни статус запаљивог оружја у обичајном праву, да би потом прешао на терен уговорног права. Када је у питању обичајно право, легалност употребе овог оружја он оцењује на основу начела разликовања бораца и војних објеката од цивила и цивилних објеката и начела које забрањује наношење сувишних повреда или непотребних патњи. Што се тиче међународног уговорног права, у раду су анализирана два међународна уговора који садрже посебне одредбе о запаљивом оружју: Петроградска декларација из 1868. године која забрањује употребу пројектила испод 400 грама тежине пуњених флуминатима или запаљивим материјама и Протокол III усвојен 1980. године уз Конвенцију о конвенционалном оружју који штити цивиле од дејстава запаљивог оружја.

19. Примена међународног еколошког права у оружаним сукобима, (коаутор З. Радивојевић), Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, Vol. 46, 2012, бр. 1, стр. 39-62; (M51)

Испитујући могућности примене међународног еколошког права у оружаним сукобима, аутори у првом делу овог рада излажу правила МХП од значаја за заштиту животне средине и том приликом указују на њихове слабости и недостатке. Други део рада посвећен је примењивим правилима међународног еколошког права у оружаним сукобима, при чему се најпре разматра могућност примене вишестраних еколошких уговора у оружаним сукобима, да би се потом анализирала примена правила међународног обичајног еколошког права за време оружаних сукоба. На крају, аутори испитују могућност примене норми тзв. меког еколошког права, као што су правила садржана у различитим декларацијама и резолуцијама усвојеним на међународним скуповима или у оквиру међународних организација.

20. Статус копнених мина у међународном хуманитарном праву, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. 63, 2012, стр. 187-207; (M52)

Предмет пажње аутора у овом раду су бројна међународна правила која регулишу употребу копнених мина у оружаним сукобима. Због велике опасности које оне представљају за цивиле не само током оружаних сукоба, већ и деценијама по њиховом окончању, до сада су усвојена три међународна уговора која садрже забране и ограничења ове врсте конвенционалног оружја. Употреба копнених мина први пут је ограничена Протоколом II о забрани или ограничавању употребе мина, мина изненађења и других експлозивних средстава из 1980. године, а његова ревидирана верзија је усвојена 1996. године. Највећи искорак на овом пољу начинила је Отавска конвенција о антиперсоналним минама од 1997. године, која поред употребе ових мина, забрањује и њихово складиштење, производњу, промет и намеће обавезу уништавања постојећих залиха.

21. *Заштита животне средине у међународном хуманитарном праву, (коаутор З. Радивојевић), Годишњак Факултета политичких наука, Vol. 6, 2012, бр. 7, стр. 123-143; (M51)*

Настављајући проучавање оштећења животне средине као неизбежне последице ратовања, аутори у овом раду истражују меродавна правила МХП која могу послужити за заштиту животне средине у оружаним сукобима. Том приликом констатују да у овој грани права постоји тек неколико правила која директно штите животну средину. Она се налазе у Допунском протоколу I из 1977. године, ENMOD конвенцији од 1976. године и Конвенцији о конвенционалном оружју из 1980. године и њеном Протоколу III о запаљивом оружју. Поред ових одредаба, аутори проналазе и анализирају нека правила МХП која током оружаних сукоба посредно штите животну средину. Међу њима су најважнија нека општа начела МХП, као што су принципи војне неопходности, пропорционалности и разликовања и неке уговорне одредбе садржане у Хашком правилнику из 1907. године, Четвртој Женевској конвенцији о заштити цивила из 1949. године и Допунском протоколу I из 1977. године.

22. *Статус морских мина у међународном хуманитарном праву, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Vol. 64, 2013, стр. 159-178; (M51)*

Бавећи се међународноправним статусом морских мина које се као експлозивна средства ратовања активирају услед контакта или приближавања брода или подморнице, аутор најпре пажњу посвећује правилима о употреби морских мина у доба мира садржаним у Конвенцији о праву мора из 1982. године. Полагање морских мина током оружаних сукоба регулисано је Конвенцијом о постављању аутоматских подморских контактних мина, као и неким одредбама Конвенције о правима и дужностима неутралних држава у поморском рату, из 1907. године. Аутор на крају анализира одредбе Приручника из Санрема о међународном праву које се примењује у оружаним сукобима на мору, као најзначајнији пример доктринарне кодификације у овој области.

3. Учешће на научним скуповима

3.1. Учешће на скуповима пре избора у звање доцента

1. Међународни научни скуп „Југословенска криза: поуке за међународно право“ одржан на Правном факултету Универзитета у Нишу 19-20. маја 2000. године, (коауторски реферат „Преглед садржине радова о југословенској кризи и међународном праву који су објављени у домаћим часописима и зборницима од 1990. до 1999. године“);
2. Међународна научна конференција „Командна одговорност у међународном и домаћем праву“, I део одржан у Београду 23-24. маја 2003. године и II део одржан на Правном факултету у Загребу 13-14. јуна 2003. године (учешће у дискусији);
3. Међународна научна конференција „Европски систем заштите људских права: искуства и нови изазови“ која је одржан 13 -14. октобра 2003. године на Правном факултету Универзитета у Нишу (реферат „Мере које грађани Србије и Црне горе могу очекивати од Европског суда за људска права у случају утврђивања повреде њихових права“);

4. Међународна научна конференција „*Правни систем Републике Србије – усаглашавање са правом Европске уније*“ која је одржана 17. маја 2005. године на Правном факултету Универзитета у Нишу, (коауторски реферат „Искуства нових чланица ЕУ у процесу хармонизације“);
5. Округли сто „*Студија о међународном обичајном хуманитарном праву*“ одржан 23. септембра 2005. године у организацији Међународног комитета Црвеног крста и Факултета политичких наука Универзитета у Београду (усмено излагање „Правила Студије о забрани појединих средстава ратовања“);
6. Међународни научни симпозијум „*Шесдесет година Уједињених нација*“, одржан 28. октобра 2005. године у организацији амбасаде Шведске у СЦГ и Факултета политичких наука Универзитета у Београду (излагање „Реформа мировних снага УН“).

3.2. *Учешће на скуповима након избора у звање доцента*

1. Међународна научна конференција „*Уставне и међународноправне гаранције људских права*“, одржана 28. маја, 2008. године на Правном факултету Универзитета у Нишу (реферат „Кршење људских права као претња међународном миру и безбедности“);
2. Међународна научна конференција „*Право Републике Србије и право Европске уније – стање и перспективе*“, одржана 19. маја, 2009. године на Правном факултету Универзитета у Нишу, (коауторски реферат „Правни режим државне помоћи у Европској унији и Светској трговинској организацији“);
3. Међународни научни скуп „*Право и време*“, одржан на Копачици од 13-17. децембра 2009. године (реферат „Резолуције Савета безбедности и легалност НАТО интервенције у Југославији“);
4. Међународна научна конференција „*Хармонизација законодавства Републике Србије са правом Европске уније*“, одржана 16. и 17. јуна 2010. године у Институту за међународну политику у привреду у Београду (реферат „Усклађивање права Србије са правом ЕУ у области државне помоћи“);
5. Међународна научна конференција „*Хармонизација законодавства Републике Србије са правом Европске уније*“, одржана 05. и 06. маја 2011. године у Институту за међународну политику у привреду у Београду (реферат „Лисабонски уговор и надлежност Суда правде Европске уније у области слободе, безбедности и правде“);
6. Међународна научна конференције „*Екологија и право*“, одржана 18. маја, 2011. године на Правном факултету Универзитета у Нишу (коауторски реферат „Међународноправно регулисање заштите животне средине у оружаним сукобима“);
7. Међународна научна конференције „*Медији и људска права*“, одржана 18. маја 2012. године на Правном факултету Универзитета у Нишу (коауторски реферат „Заштита новинара у међународном праву“);
8. Панел дискусија „*Србија и УН – положај и перспективе*“, одржана 24. октобра 2012. године у Институту за међународну политику и привреду у Београду (усмено излагање „Уједињене нације и хуманитарна интервенција“).

4. Учесће у научним пројектима

4.1. Домаћи пројекти

1. „Стварање услова за развој модерног правног и друштвено-економског система Србије као демократске државе“, носилац пројекта - Правни факултет Универзитета у Нишу, 2001 – 2005, 2006-2010. и 2011-2016;
2. „Обука судија о основама права ЕУ и припрема за Споразум о стабилизацији и придруживању“, носιοци пројекта - Правосудни центар за обуку и стручно усавршавање из Београда и Правни форум – Београд, јун-децембар 2006;
3. „Култура мира, идентитети и међуетнички односи у Србији и на Балкану у процесу евроинтеграције“, носилац пројекта Филозофски факултет Универзитета у Нишу (пројекат је финансиран од стране Министарства за науку и технолошки развој РС, бр. 149014D). Пројекат је реализован у периоду 2006-2010. година;
4. „Заштита људских и мањинских права у европском правном простору“, носилац пројекта - Правни факултет Универзитета у Нишу, (пројекат финансира Министарство просвете и науке Републике Србије - бр. 179046). Пројекат се реализује у периоду 2010-2015. година;
5. „Усклађивање права Србије са правом Европске Уније“, носилац пројекта - Правни факултет Универзитета у Нишу. Пројекат се реализује у периоду 2013-2018. година.

4.2. Међународни пројекти

1. „Унапређење изучавања политичких наука на Универзитету у Нишу“, Носиоци пројекта: Универзитет у Нишу (Правни факултет и Филозофски факултет) и Универзитета државе Њујорк из Кортланда – Департман за политичке науке. Пројекат је реализован у периоду 01. 10. 2002 – 30. 09. 2005. године;
2. „Програм подршке високом образовању за регион југоисточне Европе“, Институт отвореног друштва - Будимпешта (Open Society Institute – Higher Education Support Program). Пројекат је реализован у периоду 01. 10. 2004-30. 09. 2005. године;
3. TEMPUS пројекат (бр. ЈЕР-19014-2004) „Последипломске студије за европске интеграције“ (*Post-graduate studies for European Integration – POGESTEI*). Пројекат је реализован у периоду 01. 10. 2005 – 30. 09. 2008. године. Поред Правног факултета у Нишу на овом пројекту још су учествовали: Универзитет у Марибору, Универзитет у Београду, Универзитет у Салцбургу, Универзитет у Трсту, Универзитет Виадрина из Франкфурта, Универзитет Инсубрија Комо (Италија) и Универзитет у Новом Саду;
4. TEMPUS пројекат (бр. 158885) „Мастер европских студија у Србији са дуплим дипломама“ (*Master d'études européennes à double diplomation en Serbie*). Пројекат је реализован у периоду 01. 10. 2009 – 30. 09. 2012. године. Поред Правног факултета Универзитета у Нишу, на овом пројекту још су учествовали: Универзитет Софија Антиполис у Ници (Француска), Технички универзитет у Фрајбургу (Немачка), Универзитет у Коимбри (Португалија), Универзитет у Новом Саду, Универзитет у Београду, Економски факултет Универзитета у Нишу, Економски институт у Београду;
5. Пројекат „Правна клиника за борбу против трговине људима“, носилац Правни факултет Универзитета у Нишу (пројекат су финансирали Високи комесаријат за избеглице УН, Канцеларија УН за борбу против дроге и криминала и Међународна организација за миграције). Пројекат је реализован у периоду децембар 2010–децембар 2011. године;

6. TEMPUS пројекат (бр. 530730) „Развој тренинг програма усмерених на јавне политике ЕУ у контексту европских интеграција“ (“Development of Policy-Oriented Training Programmes in the Context of the European Integration” – DEPOCEI). Пројекат се реализује у периоду од 15. 10. 2012. – 15. 10. 2015. године. Поред Правног факултета Универзитета у Нишу на овом пројекту још учествују: Универзитет Рокемпитон (В. Британија), Универзитет у Аликантеу (Шпанија), Политехнички институт у Леирији (Португалија), Мрежа института и факултета јавне администрације у централној и источној Европи (Братислава-Словачка), Универзитет у Београду, Универзитет Црне Горе, Универзитет у Сарајеву, Универзитет у Тузли и Београдска отворена школа.

IV НАСТАВНО-ПЕДАГОШКИ РАД КАНДИДАТА

Од заснивања радног односа на Правном факултету Универзитета у Нишу 1996. године кандидат Раичевић је држао вежбе на предмету Међународно јавно право, а од школске 2005/06. године и на предметима Међународно хуманитарно право и Међународне организације. Почевши од школске 2006/07. године изводио је вежбе и на предметима Основи права Европске уније и Дипломатско и конзуларно право. На вежбама је увек инсистирао на практичном раду уз стално иновирање наставног материјала и примену савремених наставних и дидактичких метода. Из свих ових предмета држао је и консултације на којима су студенти добијали потребна објашњења и савете. Поред вежби и консултација, примењивао је и друге практичне методе рада са студентима од којих најзначајнији представља припрема студената Правног факултета Универзитета у Нишу за учешће на националним и међународним *moot court* такмичењима (симулације суђења). Током 2005. године учествовао је у раду Правне клинике на Правном факултету Универзитета у Нишу, ангажујући се на обуци студената за обраћање органима Уједињених нација за заштиту људских права.

Након избора у звање доцента, на основним студијама Правног факултета Универзитета у Нишу држи предавања и изводи испите на предметима Међународно јавно право и Основи права Европске уније, као и на неколико изборних предмета (Међународно хуманитарно право, Међународне организације и Међународна људска права). Из свих ових предмета је држао испите и консултације. Од 2009. године на поменутих предметима држи предавања и у Високошколској јединици без својства правног лица у Медвеђи.

Кандидат Небојша Раичевић је у процесу акредитације активно учествовао у изради силабуса за све предмете на којима држи наставу.

V ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ У РАЗВОЈУ НАУЧНО-НАСТАВНОГ ПОДМЛАТКА

На мастер студијама на Правном факултету у Нишу, почев од 2009. године др Небојша Раичевић је распоређиван за држање предавања и извођење испита на следећим предметима: Дипломатско право, Европски систем заштите људских права, Конзуларно право, Међународно правосуђе, Институције Европске уније. У истом периоду на докторским студијама на Правном факултету у Нишу распоређиван је за држање предавања и извођење испита из следећих предмета: Међународно јавно право, Правосудни систем ЕУ, Међународне организације и Међународно хуманитарно право. Поред тога, сваке школске године по позиву држи предавања на

мастер студијама из међународног хуманитарног права и права људских права на Факултету политичких наука Универзитета у Београду.

Кандидат др Небојша Раичевић је одређен за ментора код израде два мастер рада на смеру за Међународно право на Правном факултету Универзитета у Нишу. Поред тога, именован је и за ментора приликом израде два семинарска рада на докторским студијама права из предмета Међународно јавно право.

Др Небојша Раичевић је био и члан Комисије за оцену подобности кандидата и теме за израду докторске дисертације на Правном факултету Универзитета у Нишу (Одлука Наставно-научног већа Правног факултета Универзитета у Нишу бр. 01-3810, од 30. 12. 2010. године).

Кандидат је био и члан неколико комисија за избор сарадника из уже међународноправне научне области на Правном факултету у Нишу и Правном факултету у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

VI ДОПРИНОС АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ДРУШТВЕНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Од самог почетка организовања *moot court* такмичења из области међународног права у нашој земљи, др Небојша Раичевић је подстицао студенте и припремао их за учешће на тим такмичењима. Од 2003. до 2005. године учествовао је у организацији летње школе из области политичких наука на Универзитету у Нишу (у сарадњи са америчким Универзитетом из Кортланда – Департман за политичке науке) која је била намењена студентима југоисточне и источне Европе. Током 2005. године учествовао је у раду Правне клинике на Правном факултету у Нишу ангажујући се на обуци студената за обраћање органима Уједињених нација за заштиту људских права.

Кандидат Раичевић је био или јесте члан органа управљања, стручних и радних тела на Правном факултету Универзитета у Нишу, и то:

1. Продекан за наставу и научни рад (2013-);
2. Члан Савета Факултета, у три мандата (2002-2004, 2004-2006, и 2010-2013);
3. Члан Научног већа Центра за правна и друштвена истраживања (2006-2009);
4. Члан Одбора за квалитет (2007-2010);
5. Члан Издавачког савета Центра за публикације (2006-2009, 2009-2012);
6. Члан радне групе за акредитацију Факултета и студијских програма (2008. и 2013. године);
7. Председник Комисије за праћење и унапређење студирања (2013-);
8. Члан Комисије за праћење и унапређење студирања (2010-2013);
9. Члан Комисије за докторске и мастер студије (2010-2013, 2013-);
10. Члан дисциплинске комисије (2007-2010);
11. Члан библиотечног одбора (2013-);
12. Члан Комисије за проверу испуњености услова за издавања уверења о стицању звања дипломираног правника и правника (2005-2008);
13. Секретар Катедре за јавноправне науке (1996-2001);
14. Секретар Редакционог одбора Зборника радова Правног факултета у Нишу (2003-2006);
15. секретар редакционих одбора више тематских зборника радова са научних скупова.

Од почетка свог рада на Правном факултету Универзитета у Нишу кандидат је учествовао у организацији већег броја научних скупова који су одржани на Факултету.

Кандидат Раичевић је до сада рецензирао неколико радова из уже међународно-правне научне области, од којих треба истаћи монографију „Заштита

културних добара у оружаном сукобу“, аутора Жељка Лежаје и већи број чланака објављених у часописима „Теме“, „Зборник радова Правног факултета у Нишу“ и „Темид“.

Небојша Раичевић је од 2002. године члан Удружења за међународно право Србије, а у два мандата од 2004. до 2008. године био је и члан Надзорног одбора тог Удружења. Од 2000. до 2002. године био је члан Комисије за међународно хуманитарно право при Југословенском црвеном крсту.

VII МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

1. Мишљење о научно-стручном и истраживачком раду

Научно-стручни и истраживачки рад др Небојше Раичевића везан је искључиво за међународноправну научну област. Кандидат је до сада у тој области објавио једну монографију (након избора у звање доцента), велики број категорисаних научних и стручних радова, учествовао на бројним домаћим и међународним научним и стручним скуповима и био истраживач у неколико научних пројеката.

Др Небојша Раичевић је објавио радове који се према Правилнику о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача могу сврстати у следеће категорије: М24 (1 рад), М33 (8 радова), М42 – монографија националног значаја (1 рад), М44 (3 рада), М45 (3 рада), М51 (9 радова), М52 (8 радова), М53 (4 рада), М46 (12 одредница), М71 (1 рад), М72 (1 рад); од чега су након избора у последње звање објављени радови у следећим категоријама: М24 (1 рад), М33 (5 радова) М42 – монографија националног значаја (1 рад), М44 (3 рада), М45 (1 рад), М51 (5 радова), М52 (6 радова) и М46 (12 одредница). Може се закључити да је кандидат има објављену монографију из уже међународноправне научне области категорије М42 и све остале радове који су чл. 12 Ближих критеријума за избор наставника Универзитета у Нишу и чл. 27. Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета Универзитета у Нишу (бр. 01-655/3-2013 од 26. 03. 2013. године) прописани за избор у звање ванредни професор. Др Небојша Раичевић укупно је објавио 10 радова саопштених на међународним скуповима, од чега 7 након избора у звање доцента. Кандидат је учествовао или учествује у 11 научних пројеката, од чега 6 имају међународни карактер, чиме је и у том погледу неспорно испунио услов за избор у звање ванредни професор.

Целокупан научни опус кандидата др Небојше Раичевића може се поделити у неколико ужих целина. Прва обухвата радове који се односе на проблематику међународних људских права схваћену у најширем смислу. Међународно хуманитарно право, посебно његова правила која ограничавају или забрањују одређене врсте оружја, друга је област у којој је др Раичевић достигао највиши домет у домаћој правној науци. Трећа целина обухвата радове из области међународног кривичног права, а све већу пажњу кандидат поклања и праву Европске уније.

Радови кандидата су писани изузетно компетентно, на начин који одаје богату правничку културу, аналитички дух и склоност ка критичком преиспитивању туђих и аргументованом заузимању сопствених ставова. У њима је кандидат показао одлике врсног познаваоца многих области међународног јавног права, а посебно међународног хуманитарног права, људских права и права Европске уније. Темелје се на широко прикупљеној грађи како у погледу међународноправне литературе, тако и документације. Овоме ваља додати способност кандидата да јасно и прегледно

изнесе и најсложеније проблеме, теоријску и практичну заснованост свих његових ставова и закључака и леп књижевни и правнички језик којим су ови радови писани. Значајна је и практична вредност појединих радова, посебно за нашу државу у процесу европских интеграција.

Кандидат је већи број радова саопштио на међународним и домаћим научним скуповима. Том приликом, својим запаженим излагањима скренуо је пажњу научне и стручне јавности, што му отвара могућност за даљу афирмацију у земљи и иностранству.

Као истраживач др Небојша Раичевић је учествовао или учествује у више научних и стручних пројеката, од којих неколико њих има међународни карактер. Рад на пројектима је показа његову изузетну способност за тимски рад и добре организацијске способности.

2. Мишљење о наставно-педагошком раду

Кандидат др Небојша Раичевић има дугогодишње педагошко искуство које је стицао на Правном факултету Универзитета у Нишу као асистент приправник, асистент и доцент и то на већем броју предмета из уже међународноправне научне области. Применом знања и вештина које је стекао похађањем различитих едукативних програма, др Небојша Раичевић је успео да осавремени процес наставе и учења. Кандидат је у наставном процесу, увек кад је за то било могућности, инсистирао на практичним методама учења и вредновању тако стеченог знања.

Наставно-педагошки рад кандидата одликује самосталност, савесност, креативност и преданост свим облицима наставе на Факултету. У досадашњем раду кандидат Раичевић је испољио коректан и професионални однос у комуникацији са студентима како у настави, тако и током испитних активности. Посебно треба нагласити његову способност да сложу међународноправну проблематику студентима учини разумљивом и интересантном. Кандидата карактерише спремност да прихвати иновације како у погледу садржаја, тако и у погледу наставних метода. Захваљујући напред изнетим квалитетима, др Небојша Раичевић за свој педагошки рад константно добија високе оцене приликом анонимног анкетирања студената организованог од стране факултетског Одбора за квалитет.

С обзиром на досадашњи обим учешћа у настави и квалитета њеног извођења, кандидат др Небојша Раичевић неспорно испуњава услове за избор у звање ванредни професор, прописане чл. 12 Ближих критеријума за избор наставника Универзитета у Нишу и чл. 27. Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета Универзитета у Нишу.

3. Мишљење о оствареним резултатима у развоју научно-наставног подмлатка

У раду са студентима мастер и докторских студија кандидат др Небојша Раичевић је исказао способност за развој научног и наставног подмлатка. У претходном изборном периоду одређен је за ментора приликом израде два мастер рада, два семинарска рада на докторским студијама, и једном је био члан комисије за оцену подобности кандидата и теме за израду докторске дисертације. Поред тога, три пута је био члан комисија за избор у сарадничка звања из уже међународноправне научне области. Кандидат је држао наставу и испите на већем броју предмета на мастер и докторским студијама.

Имајући у виду напред речено, као и остале чињенице наведене у делу V овог Извештаја, Комисија закључује да у погледу овог критеријума кандидат др Небојша Раичевић у потпуности испуњава услове за избор у звање ванредни професор.

4. Мишљење о доприносу академској и широј друштвеној заједници

Кандидат је био или јесте члан великог броја органа и тела на Правном факултету Универзитета у Нишу, пре чему посебно треба истаћи да је актуелни продекан за наставу и научни рад и да је био члан Савета Факултета у три мандата. Треба нагласити да је он био главни иницијатор учешћа студената Правног факултета Универзитета у Нишу на националним и међународним такмичењима. Велики успеси студентских екипа које је Раичевић припремао за такмичења из међународног хуманитарног права подстакли су друге наставнике и сараднике на Факултету да укључе студенте у такмичења и у другим областима права. Правни факултет Универзитета у Нишу је у домаћој јавности већ препознатљив по значајним успесима на студентским такмичењима, у чему др Небојша Раичевић свакако има највећи удео. Кандидат је већ као доцент одређиван да буде рецензент, и то једне озбиљне монографије и већег броја чланака у високо ранжираним научним часописима.

На основу наведеног и осталих података датих у делу VI овог Извештаја, Комисија сматра да је др Небојша Раичевић остварио активности у најмање шест елемената доприноса академској и широј друштвеној заједници и тиме испунио услове за избор у звање ванредни професор предвиђене чл. 12 и чл. 3 Ближих критеријума за избор наставника Универзитета у Нишу и чл. 27 и 33 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета Универзитета у Нишу

VIII ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Пошто је размотрила пријаву др Небојше Раичевића и анализирала његов научно-стручни и истраживачки рад, наставно-педагошки рад, рад на развоју научно-наставног подмлатка и допринос академској и широј друштвеној заједници, Комисија констатује да кандидат има:

- научни степен доктора правних наука из уже међународноправне научне области;
- вишегодишње педагошко искуство и очигледну склоност и изузетну способност за наставни рад;
- два менторства приликом израде мастер радова и два менторства приликом израде семинарских радова на докторским студијама;
- објављену монографију из уже међународноправне научне области (категорија M42);
- 42 укупно објављена радова из уже међународноправне научне области, од чега је 18 радова категорије M24, M51 или M52;
- укупно 23 радова из уже међународноправне научне области објављена након избора у звање доцента, од чега је 12 радова категорије M24, M51 или M52;
- 10 објављених радова из уже међународноправне научне области саопштених на научним скуповима (категорије M33, M51 и M52), од чега 7 након избора у звање доцента;
- учешће у 11 научних пројеката, од чега 6 има међународни карактер; и

- остварене активности у најмање шест елемената доприноса академској и широј друштвеној заједници.

На основу изложеног, Комисија је закључила да кандидат др Небојша Раичевић испуњава све услове за избор у звање ванредног професора за ужу међународноправну научну област, предвиђене чл. 64 Закона о високом образовању, чл. 120 Статута Универзитета у Нишу, чл. 90 Статута Правног факултета Универзитета у Нишу, чл. 12 Ближих критеријума за избор наставника Универзитета у Нишу и чл. 27 Правилника о условима, начину и поступку избора у звања наставника Правног факултета Универзитета у Нишу.

IX ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР

У складу са изнетим мишљењем, Комисија има част и задовољство да Наставно-научном већу у одговарајућем саставу Правног факултета Универзитета у Нишу предложи да донесе одлуке о утврђивању предлога за избор доц. др Небојше Раичевића у звање ванредни професор за ужу међународноправну научну област на Правном факултету Универзитета у Нишу.

У Нишу, 17. 10. 2013. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Др Родољуб Етински, редовни професор
Правног факултета Универзитета у Новом Саду

Др Зоран Радивојевић, редовни професор
Правног факултета Универзитета у Нишу

Др Весна Кнежевић-Предић, редовни професор
Факултета политичких наука Универзитета у
Београду